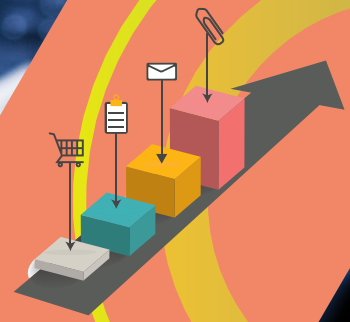

การพัฒนาการฝึกการบริหาร วิกฤตการณ์ระดับชาติ

ยศกร ยืนยง⁴

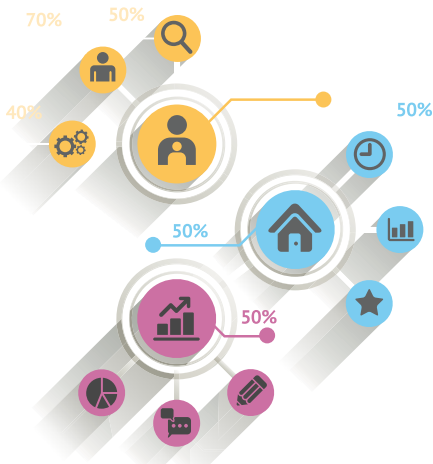
1. ความสำคัญของการเตรียมพร้อมของไทย

ประเทศไทยเผชิญกับสถานการณ์ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงหรือความเสี่ยงที่ทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้หลากหลายรูปแบบ รวมถึงภัยความมั่นคงเดิมที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป มีความสลับซับซ้อน ข้ามพรมแดนและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งมีความเชื่อมโยงกันระหว่างปัญหาภัยความมั่นคงต่าง ๆ โดยมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ประเทศเพื่อนบ้าน และความมั่นคงภายในประเทศ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ (Climate Change) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) รวมถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะต้องเผชิญปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงที่ไม่คาดคิดและก่อให้เกิดเป็นวิกฤตการณ์ของประเทศได้ทั้ง “วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นฉับพลัน” เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการก่อการร้าย “วิกฤตการณ์ที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา” เช่น โรคระบาด และอุทกภัย และ “วิกฤตการณ์ที่ทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง” เช่น สงาวะโลกร้อน เป็นต้น

ประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และหากศึกษาหลักการสำคัญของแผนระดับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับระบบการเตรียมพร้อม อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาผนึกกำลังร่วมกันในลักษณะประชารัฐ โดยมีแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 – 2565 เป็นกรอบการกำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติให้การบริหารวิกฤตการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ⁵

⁴ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รัฐศาสตรบัณฑิต (การปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

⁵ สามารถศึกษาข้อมูลได้ที่ รัชกรณ นภาพรพิพัฒน์, ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล : ระบบการเตรียมพร้อมของไทย” ในวารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2562 – มกราคม 2563) , และ สินชัย คารวุธม์ และยศกร ยืนยง, “ระบบการเตรียมพร้อมด้านความมั่นคงของไทย” ใน วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2562 – มกราคม 2563)

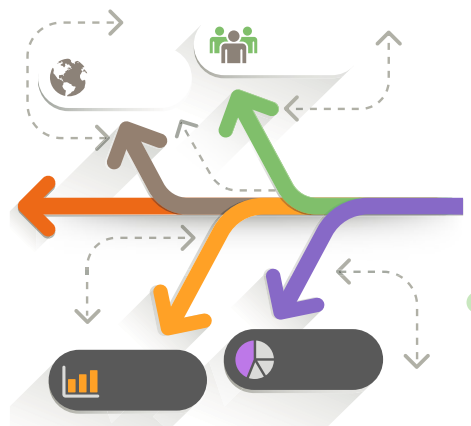

นอกจากนี้ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติฯ ในประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ กลยุทธ์ที่ 9 ได้กำหนดให้มีการจัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อทดสอบแผนและแนวทางปฏิบัติของระบบบัญชาการเหตุการณ์ให้แก่เจ้าหน้าที่ รวมถึงมีการยกระดับการบูรณาการแผนด้านความมั่นคงและสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) มีการกิจสำคัญในการขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติฯ จึงได้ร่วมกับเครือข่ายหน่วยงานความมั่นคงที่สำคัญ จัดการฝึกภายใต้ชื่อ “การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ” (National Crisis Management Exercise: C - MEX) ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา โดยได้มีการพัฒนาประเด็นการฝึกอย่างต่อเนื่องตามปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญที่ใช้ในการกำหนดรายละเอียดการฝึกฯ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติและข้อสั่งการของผู้บริหารระดับสูงของรัฐบาล บทเรียนและประสบการณ์ของประเทศไทยในการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคงในลักษณะต่างๆ รวมถึงการประเมินความเสี่ยงและแนวโน้มภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น และนำผลการฝึกฯ ที่ผ่านมามาจัดทำเป็นบทสรุปและถอดบทเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการฝึกในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการจัดการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาเกินกว่า 10 ปี แต่ยังพบปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การจัดการฝึกหลากหลายประเด็นภัยคุกคามความมั่นคงในเวลาเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถทดสอบกลไกการบริหารจัดการภัยในรายละเอียดเชิงลึกได้เนื่องจากมีเวลาหรือเพื่อตกลงใจในแต่ละสถานการณ์การฝึกค่อนข้างจำกัด 2) การนำผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่มาเข้าร่วมการฝึกทำได้ยาก เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถให้ครอบคลุมประเด็นการฝึก มีจำนวนจำกัดและมีการกิจค่อนข้างมาก 3) ผู้เข้ารับการฝึกฯ ยังคุ้นเคยกับการบริหารจัดการภัยในรูปแบบเดิม รวมถึงไม่คุ้นเคยกับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานการณ์ ทำให้การบริหารจัดการภัยในแต่ละสถานการณ์การฝึกเป็นไปอย่างล่าช้าและมีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการตกลงใจ และ 4) ผลที่ได้รับจากการฝึกฯ ยังไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักและเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการภัยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเมื่อเกิดวิกฤตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากทั้งหมดที่กล่าวมาจึงมีการพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติมาอย่างต่อเนื่องโดยการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการฝึกฯ ตั้งแต่การให้หน่วยงานที่เข้าร่วมฝึกฯ

ประเมินตนเอง ไปจนถึงการใช้ข้อมูลทางสถิติ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารวิกฤตการณ์มากำหนดเครื่องมือการประเมินผลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเชิงลึกในแต่ละประเด็นการฝึกฯ ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบกับผลการจัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของต่างประเทศ เพื่อให้เห็นถึงจุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการฝึกฯ ต่อไป

2. แนวคิดการพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักการสำคัญการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ คือ การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามตั้งแต่ในสภาวะปกติ รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถ (Capabilities) ของหน่วยงานให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อไม่ให้งานเกิดการหยุดชะงัก (Disruption) ในภาวะวิกฤตด้วยการปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติสามารถพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานในการรับมือกับภัยคุกคามให้ได้ อย่างเต็มศักยภาพ และสามารถปรับตัวต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น จึงควรดำเนินการพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการฝึกฯ ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน

2.1.1 การประเมินขีดความสามารถของหน่วยงาน

การออกแบบการฝึกจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการฝึกสามารถตอบสนองต่อปัญหาที่หน่วยงานต้องการแก้ไข และปรับปรุง ซึ่งควรเริ่มต้นจากการประเมินขีดความสามารถของหน่วยงานในการตอบสนองต่อภัยคุกคามต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ขีดความสามารถด้านทรัพยากร เช่น บุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญเหมาะสม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพที่ใช้ในการบริหารจัดการภัยรวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 2) ขีดความสามารถของแผนเผชิญเหตุ โดยหน่วยงานอาจพิจารณาทบทวนแผนเผชิญเหตุของตนว่ามีลักษณะของภัยคุกคาม พื้นที่เสี่ยง และภารกิจใดบ้างที่ควรให้ความสำคัญ ซึ่งหน่วยงานที่เข้าร่วมการฝึกสามารถประเมินตนเอง (Self-Assessment) ผ่านเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่หน่วยงานกำลังเผชิญอยู่ เช่น SWOT Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และค้นหาจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threats) ของหน่วยงาน

2.1.2 การประเมินผลการฝึกฯ จากหลักวิชาการและข้อมูลทางสถิติ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ควรมีการพัฒนาปรับปรุงให้ได้มากที่สุด รวมถึงการกำหนดแผนการดำเนินการที่สามารถทำให้ผลการประเมินบรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแนวทางการประเมินผลการฝึกฯ มีพัฒนาการที่สำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1) ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2552 ดำเนินการโดย คณะทำงานประเมินผลการฝึกการบริหาร วิกฤตการณ์ระดับชาติภายใต้กองอำนวยการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงาน ที่เข้าร่วมการฝึกประเมินตนเอง โดยมีได้มีการกำหนดเครื่องมือการประเมินในแต่ละประเด็นการฝึกให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน ผลลัพธ์ที่ได้จึงมีลักษณะเป็นการสังเกตการณ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการฝึก

2) ช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2556 ดำเนินการโดย คณะทำงานประเมินผลการฝึกการบริหาร วิกฤตการณ์ระดับชาติภายใต้กองอำนวยการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเช่นเดิม แต่มีการกำหนด เครื่องมือการประเมินผลการฝึกโดยการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเป็นหลัก ได้แก่ การประเมิน ขั้นตอนการเตรียมการฝึก การประเมินการแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์การฝึก และการประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการสนับสนุนการฝึก นอกจากนี้ ยังใช้ข้อมูลการประเมินผลเชิงคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นการฝึก ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจึงทำให้ผลประเมินการฝึก มีข้อเสนอแนะทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3) ช่วงปี พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน ดำเนินการโดย คณะอนุกรรมการประเมินผลการฝึก การบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร่วมกับคณะที่ปรึกษาเพื่อประเมินผลการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ซึ่งเป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการภัยพิบัติจากมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีหน้าที่และอำนาจในการ กำหนดแนวทางและการควบคุมการประเมินผลการฝึก ซึ่งได้นำแนวคิดการพัฒนาการฝึกซ้อมการบริหาร วิกฤตการณ์ของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Homeland Security Exercise and Evaluation Program: HSEEP) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการฝึก C – MEX โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการวางแผนและเตรียมพร้อม โดย คณะอนุกรรมการประเมินผลฯ จะนำ วัตถุประสงค์การฝึกฯ ตามที่ส่วนออกแบบการฝึกฯ ได้กำหนดไว้ มากำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจหลัก (core capabilities) รวมถึงการกำหนดเครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินผล เช่น บุคลากร แบบฟอร์ม เอกสารและคู่มือที่จำเป็น

(2) ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและร่วมสังเกตการณ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุม ภายหลังการฝึกซ้อมทันที (Debrief Meeting) ร่วมกับผู้ออกแบบการฝึกฯ และผู้ควบคุมการฝึกฯ รวมถึง การประชุมร่วมกับผู้เข้าร่วมการฝึก (Player Hot Wash) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกฯ ได้แสดงความคิดเห็น ถึงสิ่งที่เป็จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์การฝึกฯ

(3) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการถอดบทเรียนที่ได้รับจากการฝึกฯ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวต้องเกิดจากการวิเคราะห์ถึงต้นเหตุ (Root Cause) เพื่อให้สามารถกำหนดแผนการพัฒนาการฝึกฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

(4) ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินผลการฝึกฯ (After Action Report: AAR) โดยเป็นการจัดทำข้อมูลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์และบทเรียนที่ได้รับจากการฝึกฯ จุดแข็งและสิ่งที่ควรมีการพัฒนา รวมถึงข้อเสนอแนะสำคัญในการพัฒนาการฝึกฯ ระยะเวลาต่อไป

2.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การนำแบบอย่างที่ดี (Good Practice) ของประเทศต่างๆ มาเป็นต้นแบบหรือประยุกต์ปรับใช้ในการพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของประเทศไทย อาทิ การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ของสำนักจัดการภาวะฉุกเฉินกลาง (Federal Emergency Management Agency: FEMA) กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ สหรัฐอเมริกา (United States Department of Homeland Security) โดยมีแนวคิดการจัดการฝึก ประเด็นการฝึก และขั้นตอนการฝึก ดังนี้

2.2.1 แนวคิดการจัดการฝึก โดย สำนักจัดการภาวะฉุกเฉินกลาง กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ สหรัฐอเมริกา เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482 - 2489) ในการฝึกซ้อมทางการทหารเพื่อปกป้องความมั่นคงของประเทศและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพลเมือง อย่างไรก็ตามในสมัยสงครามเย็น (พ.ศ. 2488 - 2534) นอกจากการฝึกซ้อมที่เกี่ยวกับการทหาร ยังมีการฝึกการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และการก่อการร้าย เป็นต้น โดยมีวงจรการฝึกภายในสองปีและมีคุณลักษณะของการฝึก ประกอบไปด้วย 1) การฝึกในระดับตัวแทนหน่วยงานระดับสหพันธรัฐ 2) การฝึกในระดับมลรัฐ ท้องถิ่น รวมถึงการฝึกในภาคเอกชน ภาคส่วน NGOs เนื่องจากรูปแบบรัฐของสหรัฐอเมริกาเป็นแบบสหพันธรัฐหรือรัฐรวม การปกครองจึงแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รัฐบาลกลางของสหพันธรัฐและรัฐท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐ

2.2.2 ประเด็นการฝึก โดยดำเนินการบูรณาการการฝึกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน (Intelligence and Information Sharing) คือ การทดสอบความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างสหพันธรัฐ มลรัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน และต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ

ตัวอย่างการฝึกซ้อม ได้แก่ การฝึกร่วมกับ The Office of Intelligence and Analysis (I&A) สังกัดกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิขึ้น ซึ่งมีทำหน้าที่เป็นศูนย์บูรณาการข้อมูลข่าวสารและกำหนดผู้บังคับใช้กฎหมายการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยที่ผ่านมาได้มีการฝึกการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเมื่อเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ เช่น การชว้างระเบิด การก่อความไม่สงบของผู้มีความคิดสุดโต่งทางการเมือง และการลักลอบค้ายาเสพติดขององค์กรอาชญากรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งการฝึกดังกล่าวเรียกว่า The Fusion Center Program

2) การทดสอบเหตุการณ์ที่ต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน (Non-Stafford Act Incidents) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการทดสอบการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในขั้นตอนปฏิบัติ เช่น การวางแผน และการแจ้งเตือนภัย เป็นต้น

ตัวอย่างการฝึกซ้อม ได้แก่ การฝึกซ้อมรับมือกับการรั่วไหลของวัตถุดิบอันตรายและน้ำมัน หรือ Inland Spill of National Significance (SONS) ร่วมกับสำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมสหรัฐ (Environmental Protection Agency: EPA) โดยทดสอบให้ฝ่ายบริหารออกนโยบายและกระบวนการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และประเมินประสิทธิภาพของการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน

3) การต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism) กล่าวคือ การทดสอบขีดความสามารถของสหพันธรัฐ มลรัฐ และท้องถิ่น ในการรับมือกับการก่อการร้ายที่มีความซับซ้อน โดยเน้นการรับมืออย่างบูรณาการ ตั้งแต่การวางแผน การบังคับใช้กฎหมาย การให้บริการทางการแพทย์และการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งการก่อการร้ายที่มีความซับซ้อน คือ การก่อเหตุในหลายพื้นที่และมีความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งมีการใช้อาวุธอันตรายในการก่อเหตุ เช่น เหตุการณ์การก่อเหตุโจมตีกรุงปารีสและกรุงบรัสเซลส์ เป็นต้น

ตัวอย่างการฝึก ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการต่อต้านการก่อการร้ายร่วมกัน โดยร่วมมือกับ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายแห่งชาติ สังกัดกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิและสำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (FBI) โดยออกแบบการฝึกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย การแพทย์ฉุกเฉิน การติดต่อสื่อสารและความพร้อมของภาคเอกชนในการรับมือกับภัยการก่อการร้าย

4) การบริหารจัดการภัยความมั่นคงทางไซเบอร์ (Cybersecurity) คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาความลับของประเทศ เช่น ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ถูกควบคุมผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และระบบการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

ตัวอย่างการฝึก ได้แก่ การนํานโยบายเกี่ยวกับไซเบอร์แห่งชาติมาทดสอบใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น การฝึกไซเบอร์แห่งชาติ หรือ National Cyber Exercise and Planning Program (NCEPP) ร่วมกับ ศูนย์บูรณาการการสื่อสารและความมั่นคงทางไซเบอร์ (the National Cybersecurity and Communications Integration Center) สังกัดกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ โดยการจำลองสถานการณ์ความพร้อมในการรับมือกับการโจมตีทางไซเบอร์ตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงต่างประเทศ หรือที่เรียกว่าการฝึก Cyber Storm Exercise

CYBER STORM
EXERCISE

5) การบรรเทาสาธารณภัย เพื่อทดสอบการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และชุมชนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ เช่น การฝึก Silver Phoenix ในปี พ.ศ. 2557 เป็นการฝึกการแจ้งเตือนภัย และการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ตามกรอบการบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2554 (National Disaster Recovery Framework: NDRF) ของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ

6) การบริหารจัดการโรคระบาด (Infectious Disease) เพื่อทดสอบขีดความสามารถของสหพันธรัฐ มลรัฐ และท้องถิ่น ในการรับมือกับโรคระบาดที่เกิดขึ้น ได้แก่ การทดสอบการรับมือกับโรคมือเท้าปาก จัดขึ้นโดยความร่วมมือกับสำนักงานกิจการสาธารณสุข (The Office of Health Affairs: OHA) กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ เพื่อทดสอบการปนเปื้อนของอาหาร ผลผลิตทางการเกษตร และปศุสัตว์ และการวางแผนการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

7) การบริหารจัดการภัยพิบัติ (Catastrophic Incidents) เพื่อทดสอบขีดความสามารถในการกู้ภัยในเหตุการณ์ภัยพิบัติที่กระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ เช่น การทดสอบคาสคาเดีย ไรซิง (Cascadia Rising) ของหน่วยกู้ภัยระหว่างมลรัฐ ในปี พ.ศ. 2559 โดยการจำลองสถานการณ์การเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่บริเวณเขตมุดตัวของเปลือกโลกแคสเคเดีย (Cascadia Subduction Zone) ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก เป็นต้น

3. ข้อเสนอ การพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรนำบทเรียนที่ได้รับจากการฝึกฯ มาปรับปรุงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การฝึกฯ ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงถอดบทเรียนการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงโอกาส ปัญหา หรือ Driving Force การพิจารณาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และสิ่งที่ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 การถอดบทเรียนการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของสำนักจัดการภาวะฉุกเฉินกลางสหรัฐอเมริกา (FEMA) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของไทย

3.1.1 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นภัยคุกคามความมั่นคงที่จะใช้ในการฝึกฯ โดยการวิเคราะห์และประเมินภัยคุกคามแบบ THIRA (Threat and Hazard Identification and Risk Assessment) ซึ่งมักถูกใช้อยู่บ่อยครั้งในการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ของ FEMA มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดประเภทภัยคุกคามที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมการบริหารวิกฤตการณ์ โดยพิจารณาจากการจัดลำดับความรุนแรงของภัยคุกคามที่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับมลรัฐ และระดับสหพันธรัฐ รวมถึง ผลกระทบ (Impact) ของภัยคุกคามดังกล่าว

2) การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักและรองในการรับมือกับภัยคุกคาม รวมถึง ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ภัยคุกคามมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น อาทิ ฤดูกาล และความพร้อมของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

3) การกำหนดสมรรถนะหลักของแต่ละหน่วยงาน (Core Capabilities) เช่น การกำหนดหน่วยงานด้านคมนาคมทำหน้าที่ดูแลการอพยพผู้ได้รับบาดเจ็บและการขนส่ง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หากนำการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นภัยคุกคามความมั่นคงดังกล่าว มาใช้ในการฝึกของประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่าควรนำการประเมินความเสี่ยงภัยคุกคามจากหน่วยงาน ด้านการข่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการ รวมถึงข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจาก หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการภัย และการให้ความสำคัญกับการดำเนินการในระยะเร่งด่วน ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง อาทิ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภัยความมั่นคงทางไซเบอร์ การก่อการร้าย ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหายาเสพติด นอกจากนี้ อาจให้ความสำคัญกับภัยคุกคามที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นบ่อยครั้งในประเทศไทยแต่ส่งผลกระทบรุนแรง ซึ่งจำเป็นต้อง เร่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะเฉพาะในการรับมือกับภัยคุกคามดังกล่าว อาทิ ภัยจากสารเคมี วัตถุ อันตราย อาวุธชีวภาพ นิวเคลียร์และรังสี (HAZMAT Materials)

3.1.2 การจัดทำคู่มือการเตรียมพร้อมในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อรับมือกับภัยคุกคาม โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฯ ใช้เป็นเครื่องมือในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในพื้นที่ของตนเอง รวมถึง ขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงของแต่ละ หน่วยงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงาน ร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ รวมถึงการมีระเบียบหรือแนวทาง ปฏิบัติประจำ (Standard of Procedure : SOP) โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1) การประมาณการขีดความสามารถที่จำเป็น ต่อการบริหารจัดการภัย (Estimate Capability Requirement) กล่าวคือ การวางแผน (Planning) เพื่อรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของทุกภาคส่วน ตลอดจน การวิเคราะห์ช่องโหว่ (Gaps) ของทรัพยากรในแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถ ของหน่วยงานให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ

2) การสร้างและรักษาไว้ซึ่งขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคาม (Building and Sustaining Capabilities) กล่าวคือ การจัดหาทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารวิกฤตการณ์ รวมถึงการจัดทำ ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง และท้องถิ่น

3) การวางแผนการส่งต่อขีดความสามารถเพื่อรับมือกับภัยคุกคามในแต่ละพื้นที่ (Planning to Deliver Capabilities) โดยเฉพาะภัยคุกคามที่เกินกำลังกว่าหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะรับมือได้ อาทิ ภัยการก่อการร้าย และภัยจากโรคระบาด จึงต้องอาศัยกรอบแนวคิดในการกำหนดและวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่ตรงกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการป้องกัน (Prevent) การปกป้อง (Protect) การบรรเทา (Mitigate) การตอบโต้ (Respond) และการฟื้นฟู (Respond)

4) การทำให้ขีดความสามารถมีผลในทางปฏิบัติ (Validating Capabilities) ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนเกิดความชำนาญในการรับมือกับภัยคุกคาม รวมถึงดำเนินการถอดบทเรียนที่ได้รับจากฝึกเพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และสิ่งที่ต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถ (Capabilities) อย่างต่อเนื่อง

5) การทบทวนระบบการเตรียมความพร้อมการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ (Reviewing and Updating) เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผน และขีดความสามารถให้สอดคล้องกับรูปแบบภัยคุกคามความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2 การถอดบทเรียนการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติของสำนักงานสภามความมั่นคงแห่งชาติ
โดยการวิเคราะห์จากการประเมินผลการฝึกที่ผ่านมา ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการฝึก ดังนี้

3.2.1 การออกแบบและวางแผนการจัดการฝึกระยะยาว (Long – Term Year Training and Exercise Plan) โดยการกำหนดวงจรการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติระยะยาว ซึ่งแผนดังกล่าวจะมีการยกระดับการบูรณาการการฝึก ระหว่างหน่วยงาน โดยการกำหนดประเด็นการฝึกหลักในการฝึก ระดับชาติสลับหมุนเวียนกันแต่ละปี ซึ่งพิจารณาจากการนำผลการประเมินภัยคุกคาม และการวิเคราะห์ ช่องโหว่ศักยภาพของแต่ละหน่วยงาน (Capacity Gaps) มาจัดลำดับความสำคัญในกรณีที่มีความจำเป็น ต้องมีการจัดการฝึก เช่น การฝึก ในปีแรกมุ่งเน้น การฝึกซ้อมรับมือกับเหตุการณ์แผ่นดินไหว และปีถัดมา จัดการฝึกการป้องกันภัยจากโรคระบาด การโจมตีทางไซเบอร์ การก่อการร้าย และสาธารณภัย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังคงกำหนดให้มีการฝึกซ้อมระดับ ผู้ปฏิบัติที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ (Capabilities Based) โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนการจัดการฝึกภายในของตนเองได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หากการออกแบบแผนการจัดการฝึก ระยะยาว ดังกล่าวบรรลุผลจะทำให้การกำหนดระยะเวลาการจัดการฝึกของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถลดความทับซ้อนของทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานลงได้ นอกจากนี้ กรณีที่มีการสับเปลี่ยน หมุนเวียนผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานหรือรัฐบาลก็สามารถนำแผนการจัดการฝึก ดังกล่าวมาเสนอต่อ ผู้บริหารระดับสูงทราบ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในระดับนโยบายต่อไป

3.2.2 การนำระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติมาใช้ในการฝึก
โดยบูรณาการการดำเนินการเพื่อนำระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการฝึก ดังนี้

1) การนำระบบบูรณาการข้อมูลเพื่อบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 (iMAP Platform) ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) มาประยุกต์ใช้ในการฝึกที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ รวมถึงปรับปรุงระบบดังกล่าว ให้เหมาะสมกับการฝึกประเด็นอื่น ๆ

2) การบูรณาการระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

กับการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือต่าง ๆ ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อการเตรียมพร้อมแห่งชาติ โดยความร่วมมือระหว่าง สศช. กระทรวงกลาโหม (กห.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยเป็นกรอบในการเตรียมพร้อม

ข้อมูลทรัพยากร รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อใช้ในการอำนวยความสะดวกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ได้แก่ ข้อมูลด้านการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลด้านการแพทย์และสาธารณสุข และข้อมูลด้านการสนับสนุนทรัพยากรทางทหาร

3) ฐานข้อมูลที่ได้จากการฝึก C-MEX ที่ผ่านมา ซึ่งครอบคลุมประเด็นสาธารณสุขภัยที่เกิดจากการสู้รบ และวิกฤตการณ์ความมั่นคงหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ข้อมูลแผนที่แสดงพื้นที่เกิดเหตุและโครงสร้างพื้นฐานโดยรอบ แนวปฏิบัติการบริหารจัดการภัยความมั่นคงต่าง ๆ (Work Flow) และเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการภัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 การส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกบริหารจัดการภัยของหน่วยงานอาสาสมัครและภาคประชาสังคม เนื่องจากเป็นภาคส่วนที่มีความเข้าใจสภาพความเป็นจริงของพื้นที่และมีความรู้ลึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคมที่ได้รับผลกระทบ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการภัยให้บรรลุผล รวมถึงสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ดี ดังนั้น การนำภาคประชาสังคมและอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกฯ จะทำให้การบริหารจัดการภัยอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ รวมถึงภาคส่วนดังกล่าวสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานภาครัฐได้มากยิ่งขึ้น โดยตัวอย่างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนประชาสังคมที่เป็นรูปธรรม คือ การฝึกการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี 2560 (C - MEX 20) ได้เริ่มนำจิตอาสา อาสาสมัคร และหน่วยงานภาคประชาชนเข้าร่วมการฝึกอย่างจริงจังผ่านการฝึกการบริหารจัดการสาธารณสุขจากปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลลัพธ์ภายหลังการฝึกฯ เช่น การขับเคลื่อนโครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่าด้วยพลังของประชาชนจิตอาสาพระราชทานและความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยมีการมอบแนวทางการดำเนินงานของโครงการและมอบ “คู่มือปฏิบัติการควบคุมไฟป่าระดับจังหวัด” ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางและเครื่องมือในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ โดยเน้นการฝึกซ้อมแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าระดับจังหวัดที่มีการบูรณาการการทำงาน of ทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน รวมถึงการฝึกซ้อมระดับภาคเพื่อฝึกแก้ไขปัญหาที่ประสบร่วมกัน

3.2.4 การอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกฯ ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกฯ ทุกภาคส่วนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารวิกฤตการณ์ 2) กระบวนการข่าวกรองเพื่อการป้องกันและการเฝ้าระวังมิให้ภัยคุกคามก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง 3) แนวทางการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ 4) การจัดการและการสื่อสารในภาวะวิกฤต และ 5) ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฯ เนื่องจากผลประโยชน์การฝึกฯ ที่ผ่านมา ได้สะท้อนปัญหาของความไม่พร้อมของผู้เข้ารับการฝึกฯ เป็นประจำทุกปี

3.2.5 การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศในการจัดการอบรมและการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ร่วมกัน สอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างความร่วมมือการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยคุกคามกับต่างประเทศ โดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์กับต่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี และกรอบความร่วมมืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เฉพาะทางในการรับมือกับภัยคุกคามระหว่างกัน ได้แก่

1) กรอบความร่วมมือระดับทวิภาคี เช่น กลไกการหารือทวิภาคีว่าด้วยความมั่นคงด้านสาธารณสุขแบบ 2+2 ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขของไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) โดยเป็นการหารือเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านสาธารณสุขระหว่างกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการเป็นช่องทางริเริ่มการจัดการฝึกการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ระหว่างประเทศต่อไป

2) กรอบความร่วมมือระดับพหุภาคี เช่น ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน ประจำปี 2564 – 2568 (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response: AADMER) โดยเป็นกรอบความร่วมมือในการจัดตั้งกลไกด้านการจัดการภัยพิบัติของอาเซียนในลักษณะครบวงจรทั้งก่อนเกิดภัยพิบัติ ขณะเกิดภัยพิบัติ และหลังเกิดภัยพิบัติ ซึ่งสามารถนำประสบการณ์และความชำนาญด้านการรับมือกับภัยพิบัติของแต่ละประเทศ อาทิ การบริหารจัดการอุทกภัย อัคคีภัย วาตภัย ภัยแล้ง และโรคระบาด มาเป็นกรอบในการฝึกกลไกด้านการจัดการภัยพิบัติในระดับภูมิภาค

3) กรอบความร่วมมืออื่น ๆ เช่น กรอบความริเริ่มระดับโลกเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์ (Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism: GICNT) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันการจัดหา การครอบครอง การพัฒนา และการขนส่งวัสดุนิวเคลียร์และรังสีเพื่อใช้ในการก่อการร้าย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยการใช้กรอบความร่วมมือดังกล่าวเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีของสนธิสัญญา อนุสัญญา และความตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางนิวเคลียร์ รวมถึงนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาการฝึกการกำกัับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศต่อไป

3.3 การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จ

3.3.1 ทุกภาคส่วนตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามและมีการพัฒนาขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามร่วมกัน โดยมีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และมีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัย การบรรเทาภัย การระงับภัย และการฟื้นฟูภายหลังเกิดภัยได้ทุกรูปแบบ

3.3.2 หน่วยงานมีการยกระดับการบูรณาการการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ในประเด็นภัยความมั่นคงที่หลากหลาย ซึ่งทำให้หน่วยงานมีองค์ความรู้และความชำนาญในการรับมือกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง

3.3.3 หน่วยงานมีเครือข่ายการเตรียมพร้อมแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนสามารถบูรณาการการปฏิบัติในการบริหารวิกฤตการณ์ได้อย่างประสานสอดคล้อง

3.3.4 หน่วยงานมีการยกระดับการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาศักยภาพระบบการเตรียมพร้อมในระดับหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงานและระดับประเทศ โดยมีแนวทางการประสานความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างหน่วยงานในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

FEMA. National Preparedness System. Retrieved from <https://www.fema.gov/emergency-managers/national-preparedness/system>

FEMA. National Exercise Program. Retrieved from <https://www.fema.gov/emergency-managers/national-preparedness/exercises/about>

FEMA. FEMA Strategic Plan. Retrieved from https://www.fema.gov/sites/default/files/2020-03/fema-strategic-plan_2018-2022.pdf

FEMA. FEMA Strategic Plan. Retrieved from https://www.fema.gov/sites/default/files/2020-03/fema-strategic-plan_2018-2022.pdf

FEMA. National Disaster Recovery Framework. Retrieved from <https://www.fema.gov/emergency-managers/national-preparedness/frameworks/recovery>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2562). ผลการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.